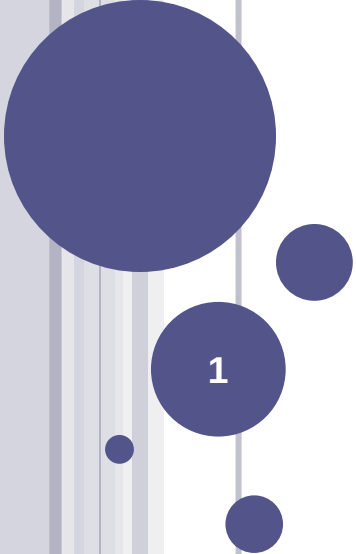

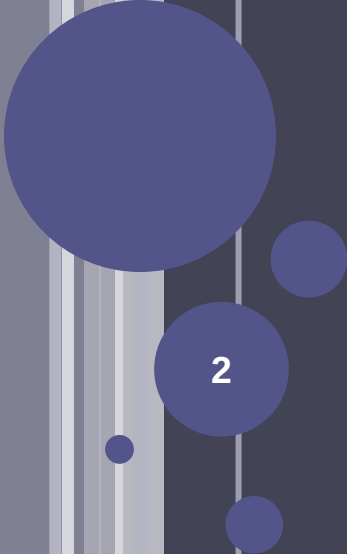

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Β' ΤΑΞΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

1

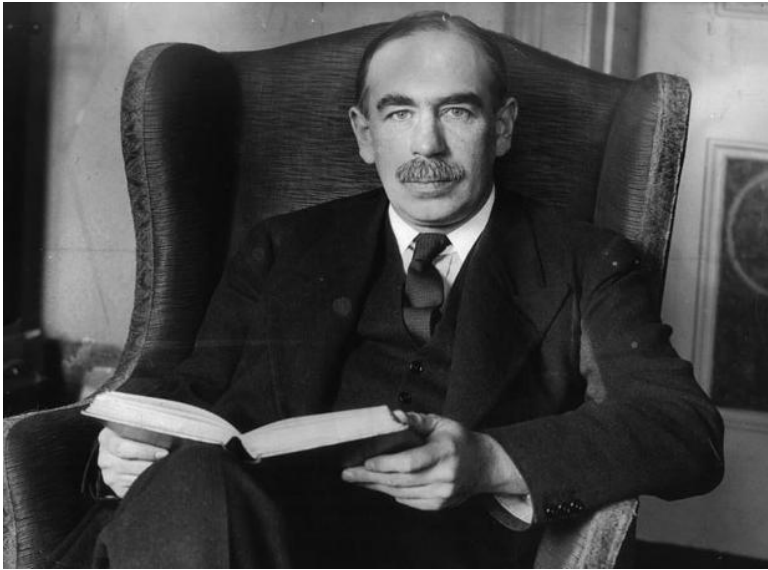

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

2

2.3 Η γένεση της οικονομικής σκέψης (Ξενοφών, Αριστοτέλης)

2.3 Η ΓΕΝΕΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ (ΞΕΝΟΦΩΝ, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ)

Τζον Μάιναρντ Κέινς
1883 – 1946

«Οι ιδέες των οικονομολόγων και των πολιτικών φιλοσόφων, είτε είναι σωστές είτε είναι λανθασμένες, έχουν πολύ μεγαλύτερη δύναμη απ' ό,τι γίνεται ευρύτερα αντιληπτό. Στην ουσία η ανθρωπότητα κυβερνιέται από αυτές».

2.3 Η ΓΕΝΕΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ (ΞΕΝΟΦΩΝ, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ) 1/9

Η οικονομική σκέψη έχει τις ρίζες της στην αρχαιότητα.

Οικονομία: διαχείριση του οίκου.

Καλή διαχείριση οίκου: η επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος με τα λιγότερα έξοδα και τη λιγότερη προσπάθεια.

Οίκος: το σπίτι και η περιουσία του οικοδεσπότη.

2.3 Η ΓΕΝΕΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ (ΞΕΝΟΦΩΝ, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ) 2/9

Αιγύπτιοι και Βαβυλώνιοι ασχολήθηκαν με το «τι» και το «πώς» της παραγωγής, τη σημερινή λογιστική.

Αυτά δε συνιστούν οικονομική σκέψη, καθώς δεν αποτελούν προσπάθεια μιας συνολικής οικονομικής θεώρησης που να εξετάζει τη λειτουργία της οικονομίας, της κοινωνίας και της πολιτείας στο σύνολό της.

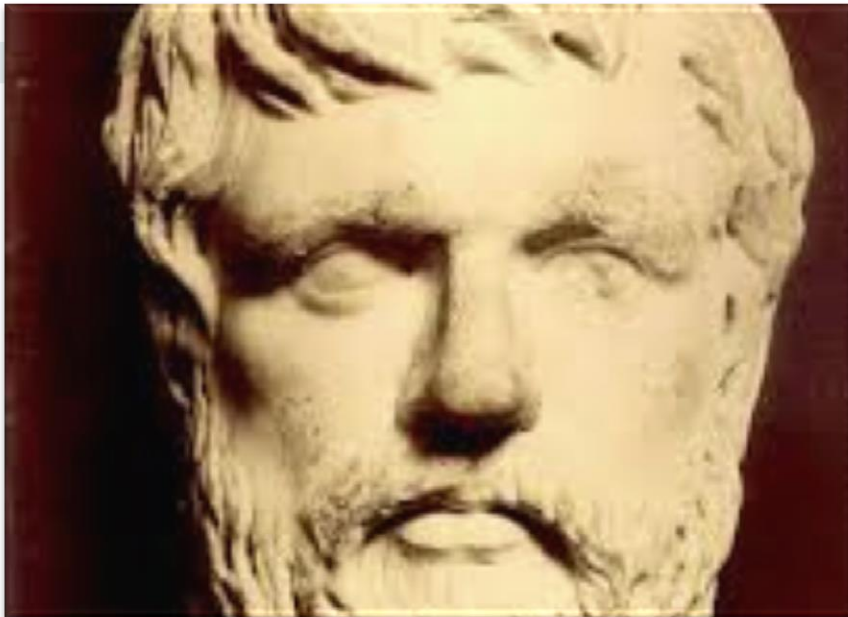
2.3 Η ΓΕΝΕΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ (ΞΕΝΟΦΩΝ, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ) 3/9

Αρχαία Ελλάδα Έγιναν οι πρώτες προσπάθειες διατύπωσης μιας οικονομικής θεώρησης.

Η οικονομία δεν είναι αυθύπαρκτη και απομονωμένη από την κοινωνία και την πολιτεία.

Η οικονομία αντιμετωπιζόταν ενταγμένη στο σύνολο των κοινωνικών και πολιτικών λειτουργιών της πόλης-κράτους.

2.3 Η ΓΕΝΕΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ (ΞΕΝΟΦΩΝ, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ) 4/9

Ξενοφών (430-335 π.Χ.)

Περισσότερο «τεχνοκράτης», παρά «θεωρητικός».

Έργα: *Οικονομικός*, *Πόροι*, *Απολογία Σωκράτους*.

Στο έργο *Πόροι* αναφέρει τις προτάσεις του για την εξυγίανση των οικονομικών της Αθήνας.

2.3 Η ΓΕΝΕΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ (ΞΕΝΟΦΩΝ, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ) 5/9

Ξενοφών Χρησιμοποίησε για πρώτη φορά τον όρο «οικονομικός» αναφερόμενος στην αποτελεσματική διαχείριση του οίκου.

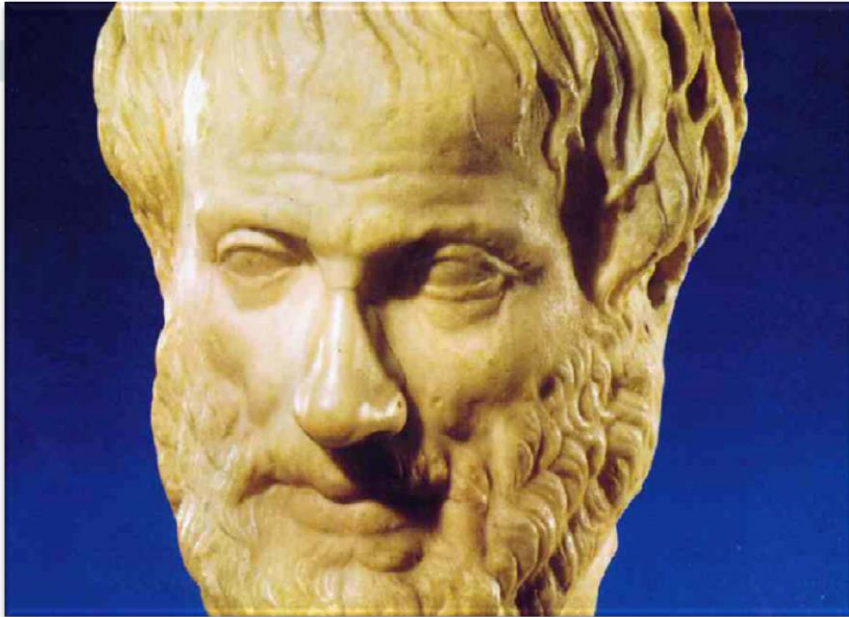
Όρισε την οικονομία ως επιστήμη της αποτελεσματικής διαχείρισης του οίκου.

Διέκρινε τον κάτοχο από τον ικανό διαχειριστή της περιουσίας.

Υποστήριξε το εμπόριο.

Διατύπωσε για πρώτη φορά την άποψη ότι η μεγάλη προσφορά ενός προϊόντος ρίχνει την τιμή του.

2.3 Η ΓΕΝΕΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ (ΞΕΝΟΦΩΝ, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ) 6/9

Αριστοτέλης(384-322 π.Χ.)

Θεωρητικός της οικονομίας.

Έργα: *Ηθικά*
Νικομάχεια, Πολιτικά.

Διατύπωσε οικονομικές έννοιες που χρησιμοποιούνται ακόμη και σήμερα.

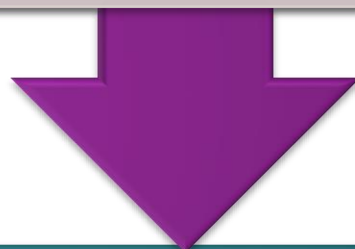
2.3 Η ΓΕΝΕΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ (ΞΕΝΟΦΩΝ, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ) 7/9

Διέκρινε τα οικονομικά συστήματα.

Κοινοκτημοσύνη: οι πολίτες τα έχουν όλα από κοινού.

Ιδιωτική οικονομία: οι πολίτες δεν έχουν τίποτα κοινό.

Μεικτή οικονομία: οι πολίτες κάποια έχουν από κοινού και κάποια όχι.

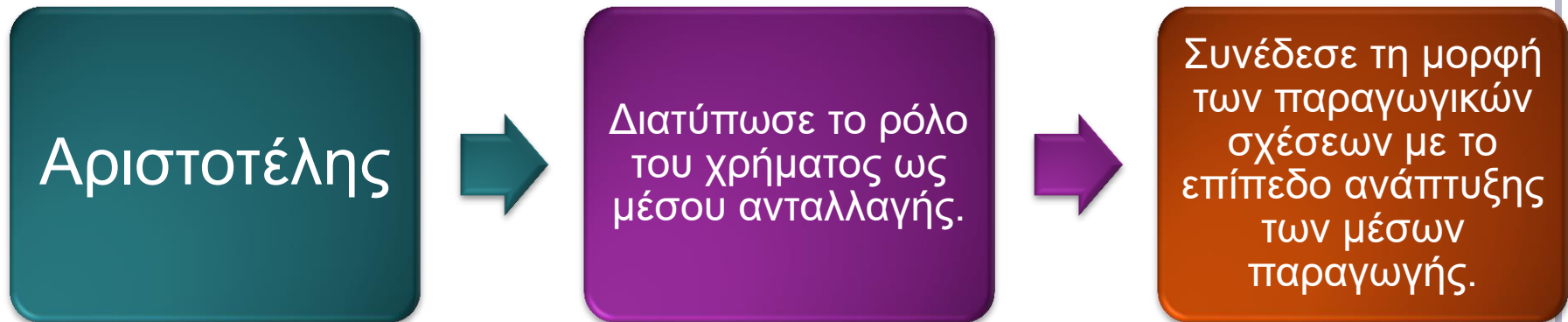

Διατύπωσε τις έννοιες «χρηστική» και «ανταλλακτική» αξία.

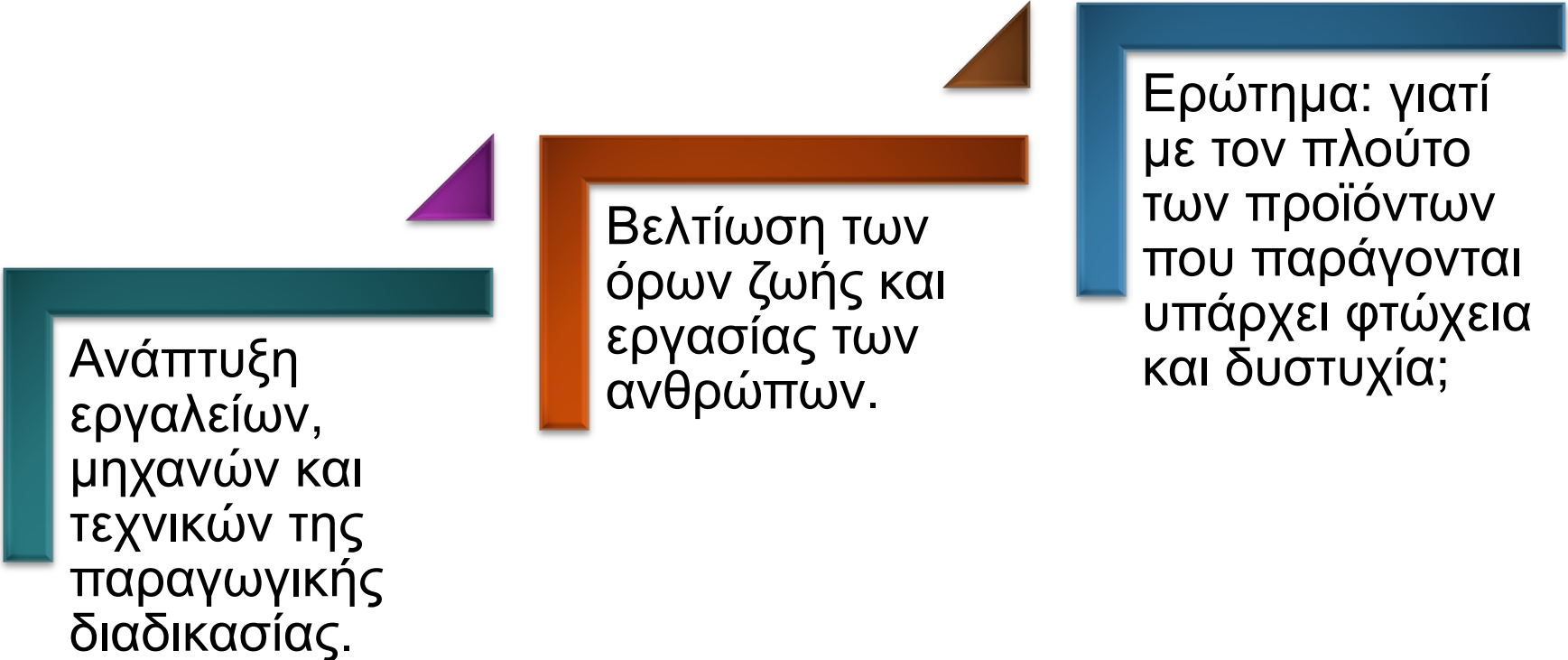
Χρηστική αξία: το αίσθημα ικανοποίησης από την κατανάλωση ενός εμπορεύματος.

Ανταλλακτική αξία: η αξία ενός εμπορεύματος κατά την ανταλλαγή του με άλλα εμπορεύματα.

2.3 Η ΓΕΝΕΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ (ΞΕΝΟΦΩΝ, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ) 8/9

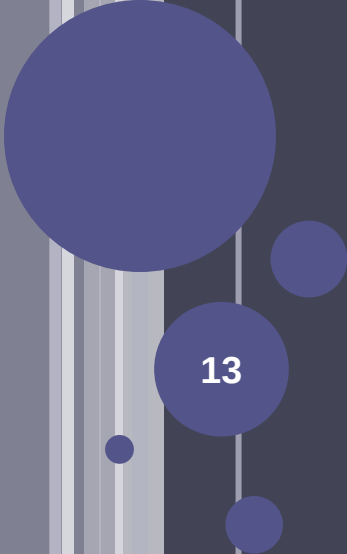
2.3 Η ΓΕΝΕΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ (ΞΕΝΟΦΩΝ, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ) 9/9

Ανάπτυξη
εργαλείων,
μηχανών και
τεχνικών της
παραγωγικής
διαδικασίας.

Βελτίωση των
όρων ζωής και
εργασίας των
ανθρώπων.

Ερώτημα: γιατί
με τον πλούτο
των προϊόντων
που παράγονται
υπάρχει φτώχεια
και δυστυχία;

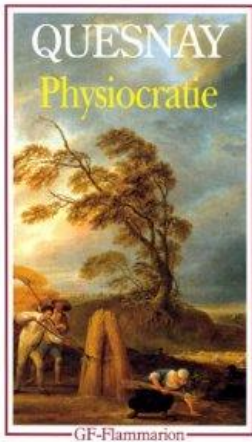

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

2.4 Οι αρχές της φυσιοκρατικής σχολής οικονομικής σκέψης

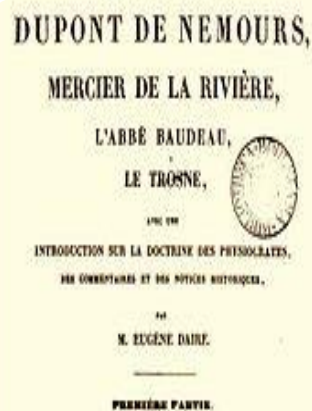
13

2.4 ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΕΨΗΣ 1/4

Φυσιοκράτες:

- Σχολή οικονομικής σκέψης, διαμορφώθηκε τον 18^ο αιώνα στη Γαλλία.
- Η λέξη φυσιοκράτες προέρχεται από την ελληνική λέξη **φύση**.

Θεωρούσαν καθοριστικά στην οικονομική δραστηριότητα:

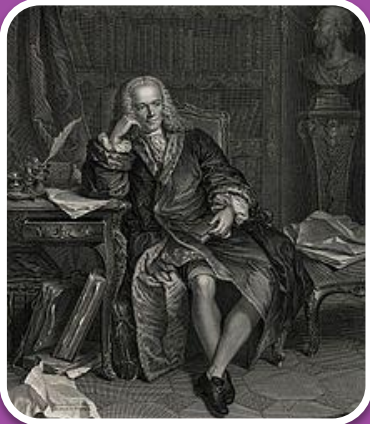
- Την ατομική ιδιοκτησία.
- Την επιδίωξη ατομικού οφέλους.
- Τον ελεύθερο ανταγωνισμό.

2.4 ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΕΨΗΣ 2/4

Ζούσαν και δραστηριοποιούνταν στη Γαλλία όπου κυριαρχούσε η γεωργία και υπήρχε μεγάλος αγροτικός πληθυσμός.

- Θεωρούσαν τη γεωργία στρατηγικό τομέα της οικονομίας.
- Ενδιαφέρονταν περισσότερο για το εσωτερικό εμπόριο.

Φρανσουά Κενέ (François Quesnay, 1694-1774)

- Βασικός δημιουργός ιδρυτής της Σχολής της Φυσιοκρατίας.
- Το 1758 εξέδωσε το έργο του *Οικουμενικός Πίνακας*.

2.4 ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΕΨΗΣ 3/4

Ο Οικουμενικός Πίνακας του Κενέ:

είναι η πρώτη απεικόνιση της
οικονομίας με σχήματα.

Υπάρχουν
τρεις
κοινωνικές
τάξεις:

Οι
καλλιεργητές-
παραγωγική
τάξη.

Οι
γαιοκτήμονες-
τάξη των
ιδιοκτητών.

Οι βιοτέχνες-
στείρα τάξη.

2.4 ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΕΨΗΣ 4/4

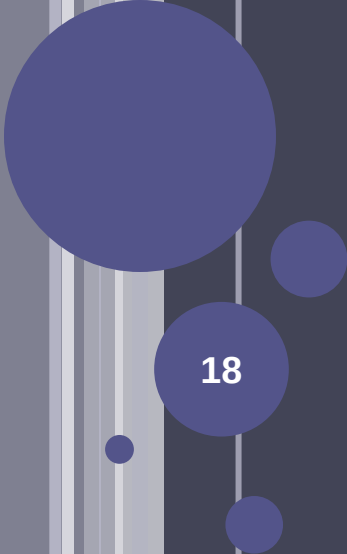

Έδωσαν σημαντική ώθηση στην οικονομική σκέψη καθώς:

α) συνδύασαν την οικονομική ευημερία με την ανάπτυξη της παραγωγικής διαδικασίας.

β) αναγνώρισαν την παραγωγική διαδικασία και όχι το εμπόριο ως την πηγή παραγωγής πλεονάσματος.

Αδυναμία της σκέψης τους ήταν η αναγνώριση της γεωργίας ως μοναδικής «παραγωγικής απασχόλησης».

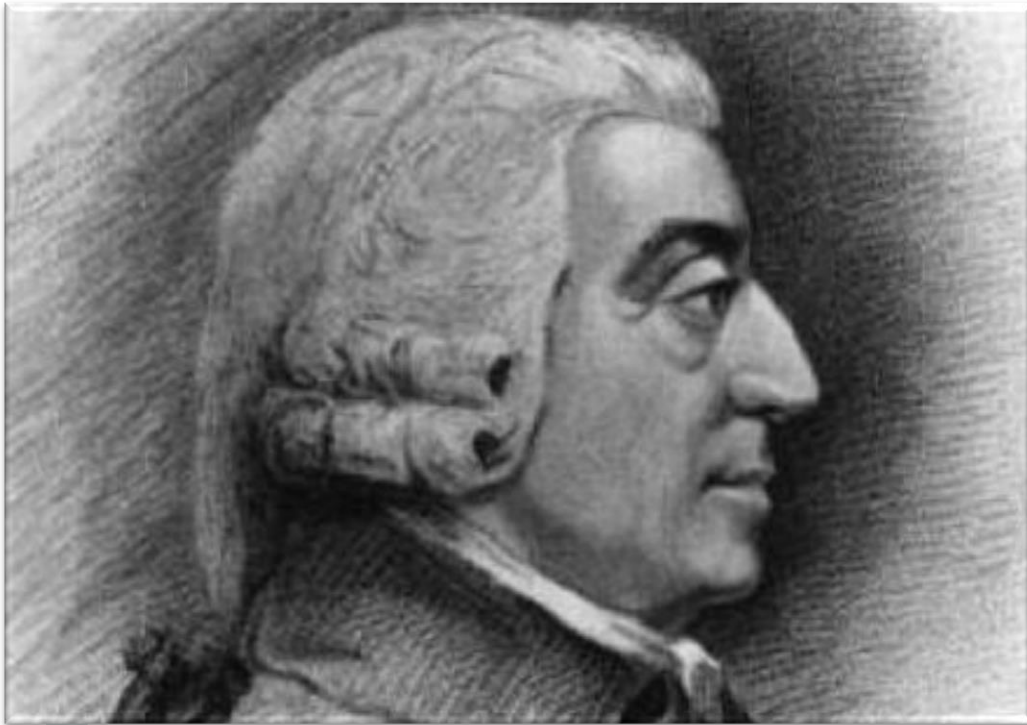

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

18

2.5 Οι νόμοι της οικονομίας της αγοράς και η διάρθρωση της τιμής του εμπορεύματος (Άνταμ Σμιθ)

2.5 ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ Η ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΣ (ΑΝΤΑΜ ΣΜΙΘ) 1/8

Άνταμ Σμιθ (1723-1790)

Σκωτσέζος
Οικονομολόγος

Θεωρείται ο
πατέρας της
οικονομικής
επιστήμης

Έγραψε τον *Πλούτο
των Εθνών* (1776)

2.5 ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ Η ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΣ (ΑΝΤΑΜ ΣΜΙΘ) 2/8

Η οικονομία διακρίνεται
και συστηματοποιείται σε
χωριστό κλάδο των
κοινωνικών επιστημών.

Ιδρύεται η Κλασική
Σχολή της Οικονομίας
(Ρικάρντο, Μιλ).

2.5 ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ Η ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΣ (ΑΝΤΑΜΣΜΙΘ) 3/8

Πίστη στην ατομική ιδιοκτησία.

Πίστη στην οικονομική ελευθερία.

Κλασική Σχολή

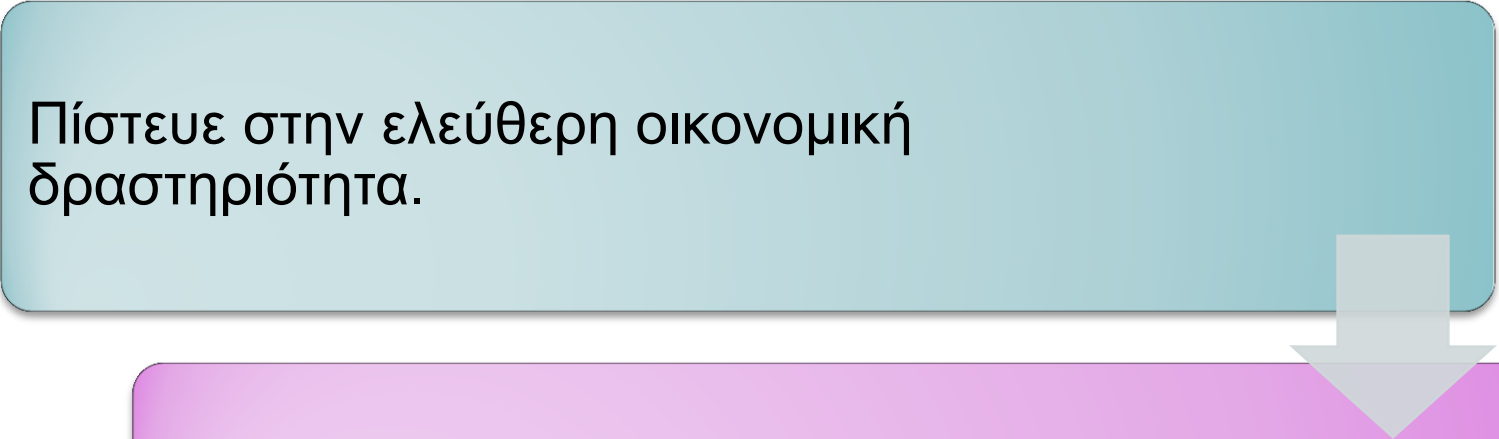
Η οικονομική συμπεριφορά των ανθρώπων μπορεί να διατυπωθεί σε νόμους.

Η κοινωνία μπορεί να ευημερήσει με ελάχιστη κρατική παρέμβαση.

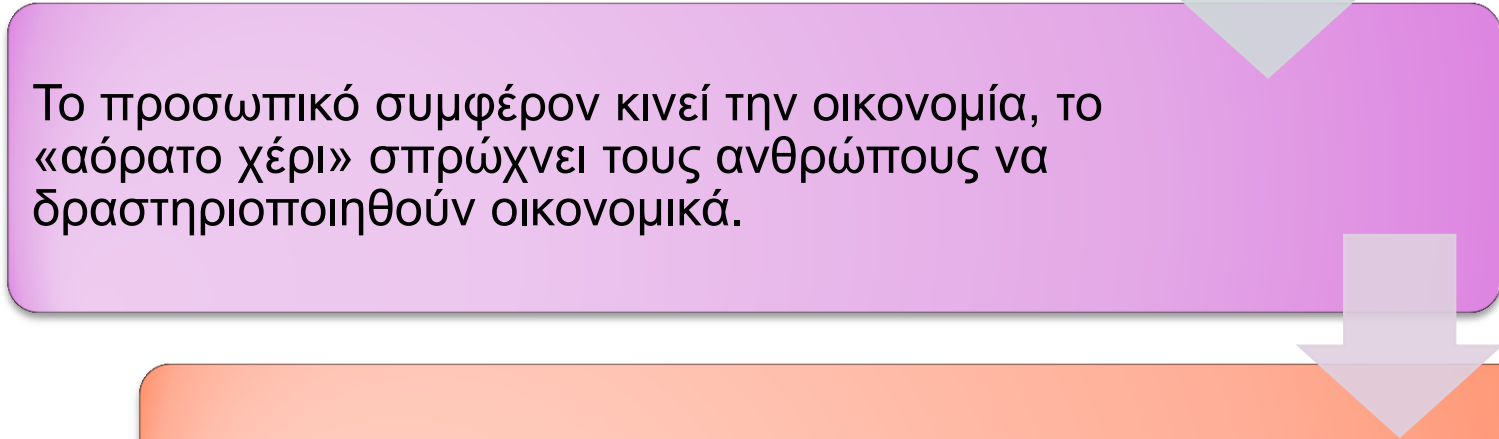
21

2.5 ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ Η ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΣ (ΑΝΤΑΜ ΣΜΙΘ) 4/8

Πίστευε στην ελεύθερη οικονομική δραστηριότητα.

Το προσωπικό συμφέρον κινεί την οικονομία, το «αόρατο χέρι» σπρώχνει τους ανθρώπους να δραστηριοποιηθούν οικονομικά.

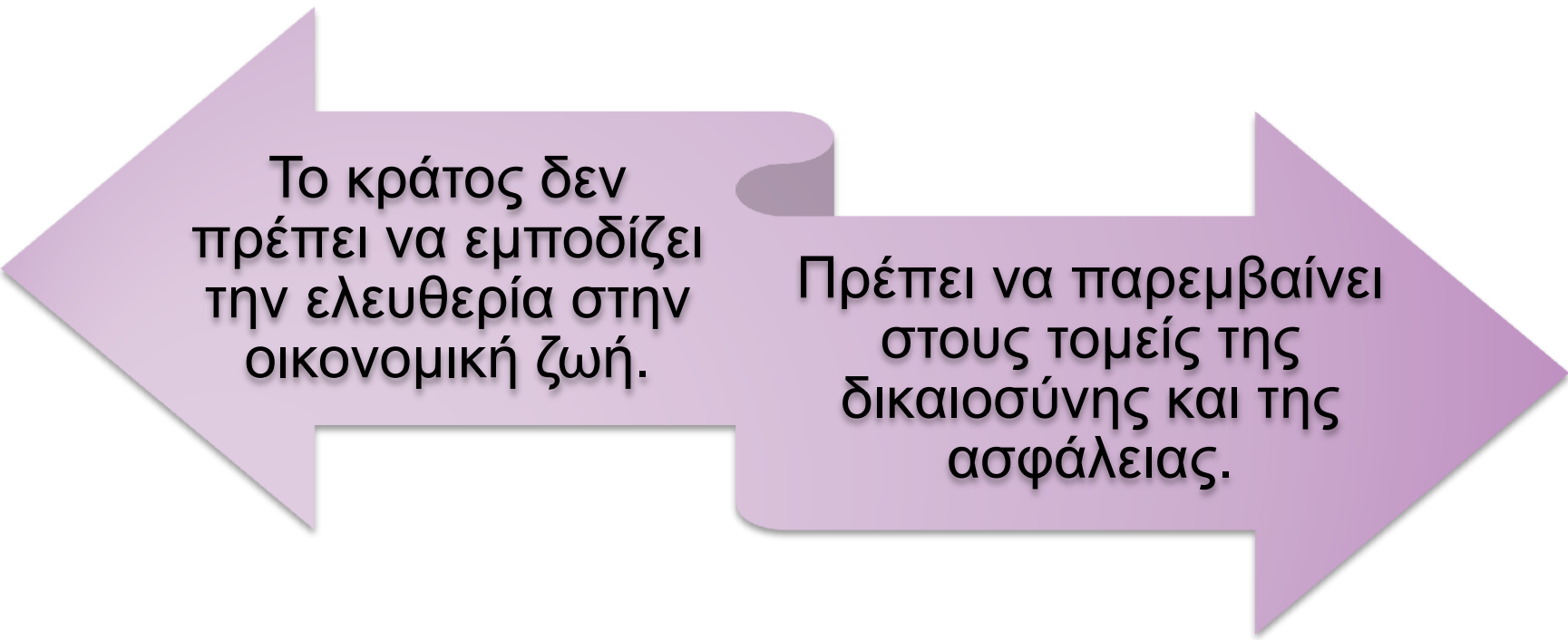

Στον καπιταλισμό όταν ένα άτομο δρα για το προσωπικό του συμφέρον, προωθεί και το κοινωνικό.

2.5 ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ Η ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΣ (ΑΝΤΑΜ ΣΜΙΘ) 5/8

2.5 ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ Η ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΣ (ΑΝΤΑΜ ΣΜΙΘ) 6/8

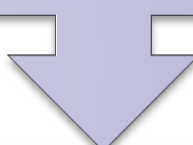
A diagram consisting of two large, light purple arrows pointing in opposite directions. The left arrow points towards the left and contains the text 'Το κράτος δεν πρέπει να εμποδίζει την ελευθερία στην οικονομική ζωή.' The right arrow points towards the right and contains the text 'Πρέπει να παρεμβαίνει στους τομείς της δικαιοσύνης και της ασφάλειας.'

Το κράτος δεν
πρέπει να εμποδίζει
την ελευθερία στην
οικονομική ζωή.

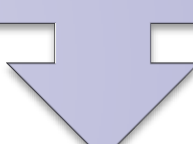
Πρέπει να παρεμβαίνει
στους τομείς της
δικαιοσύνης και της
ασφάλειας.

2.5 ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ Η ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΣ (ΑΝΤΑΜ ΣΜΙΘ) 7/8

Περιέγραψε πώς η προσφορά και η ζήτηση διαμορφώνουν τις τιμές των προϊόντων.

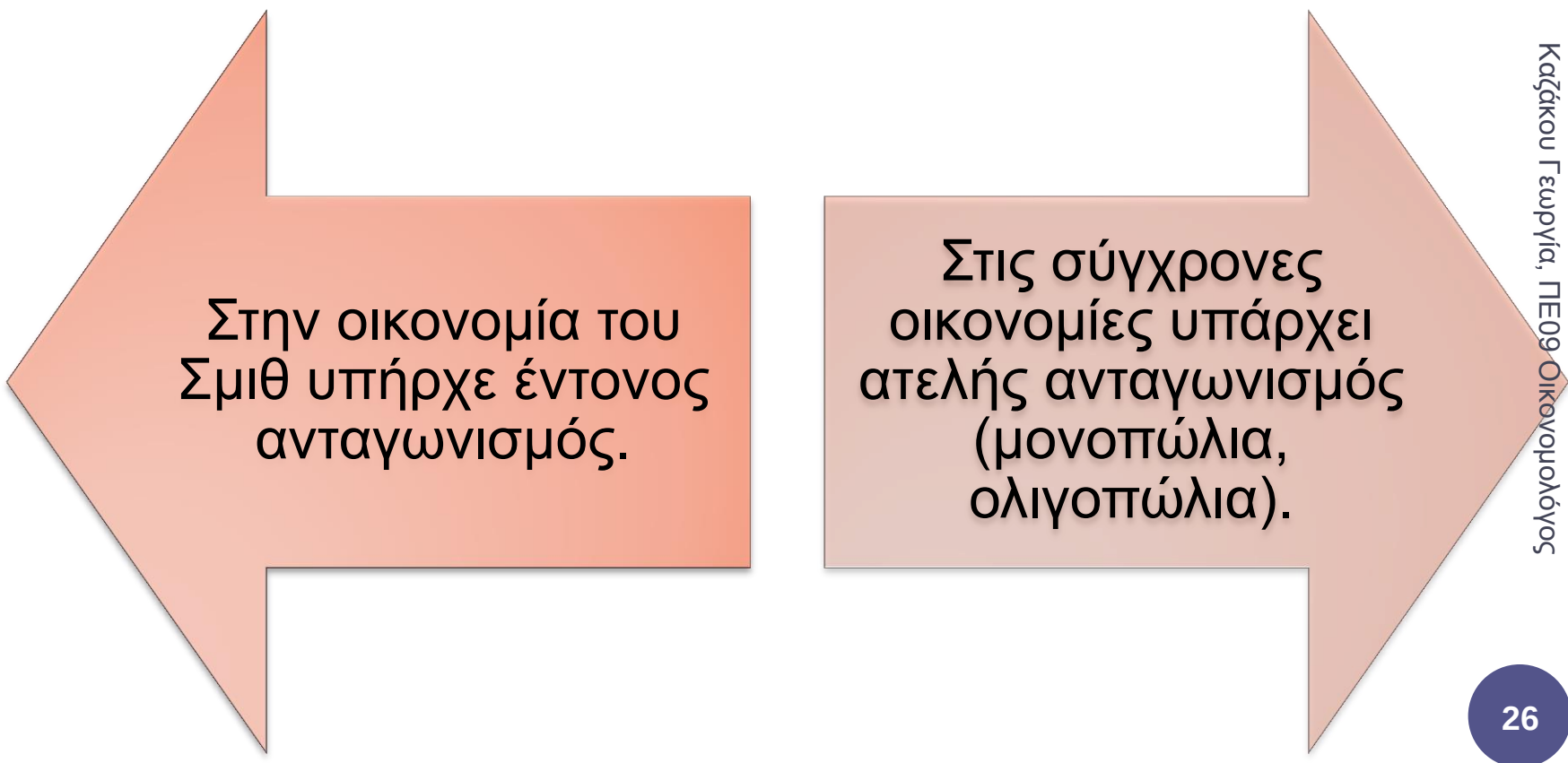

Ο μηχανισμός των τιμών είναι ο βασικός μηχανισμός λειτουργίας των ελεύθερων ή μεικτών οικονομιών.

Η λειτουργία του μηχανισμού των τιμών, όπως την περιέγραψε ο Σμιθ είναι ένα ιδεατό μοντέλο που περιγράφει γενικές τάσεις.

2.5 ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ Η ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΣ (ΑΝΤΑΜ ΣΜΙΘ) 8/8

Στην οικονομία του
Σμιθ υπήρχε έντονος
ανταγωνισμός.

Στις σύγχρονες
οικονομίες υπάρχει
ατελής ανταγωνισμός
(μονοπωλία,
ολιγοπωλία).